

RECENZJA

Rozprawy na stopień doktora nauk medycznych

lekarza Artura Kośnika

p.t. **"Zaostrzenie przewlekłej niewydolności wątroby – wybrane aspekty kliniczne ."**

Recenzowana rozprawa na stopień doktora nauk medycznych pt.: "Zaostrzenie przewlekłej niewydolności wątroby.", której autorem jest lekarz Artur Kośnik, została poświęcona omówieniu bardzo ważnego zagadnienia współczesnej hepatologii – problematyce opieki nad pacjentami z ACLF – stanowiącymi jedną z trudniejszych do poprowadzenia grup pacjentów z chorobami wątroby.

Marskość wątroby będąca końcową fazą zaawansowanego włóknienia tego narządu w wyniku przewlekłego uszkodzenia / zapalenia wątroby jest jedną z 10 najczęściej rozpoznawanych chorób populacyjnych na świecie. Jest jednostką chorobową wybitnie polietologiczną, gdyż bardzo wiele czynników (m.in. toksycznych, infekcyjnych i pasożytniczych, problemów metabolicznych czy procesów autoimmunologicznych) prowadzi do przewlekłego zapalenia wątroby, a w konsekwencji do powstania marskości wątroby. Najczęstsze z nich to alkoholowa choroba wątroby (ALD; ang. *Alcoholic liver disease*), infekcje wirusowe HBV i HCV oraz zwłaszcza w ostatnich latach stłuszczeniowa choroba wątroby związana z zaburzeniami metabolicznymi (MAFLD; ang. *Metabolic disorders-associated fatty liver disease*). Szacuje się, iż w Europie w ciągu ostatnich 2 dekad zachorowalność na marskość wątroby wzrosła o 75% i wynosi aktualnie blisko 300 nowych przypadków na 1 mln populacji rocznie. Oznacza to, iż w Polsce szacowana ilość nowych przypadków marskości wątroby to ok. 11.000 / rok. Ponad połowa tych wszystkich pacjentów rozwinie z czasem przewlekłą niewydolność wątroby marskiej, której szczególnie ciężką postacią jest właśnie ACLF. Biorąc pod uwagę brak możliwości merytorycznych przeszczepiania wielu pacjentów z rozwiniętą ACLF (np. chorych aktywnie nadużywających alkoholu) oraz bardzo wysoką śmiertelność w przypadku tego powikłania, niewątpliwie istnieje potrzeba ciągłego pogłębiania wiedzy na temat ACLF oraz podejmowania prób dalszej poprawy w zakresie diagnostyki i terapii tej grupy pacjentów.

Niniejsza rozprawa doktorska stanowi w mojej ocenie właśnie odpowiedź na opisane powyżej problemy. Dlatego podjęcie się prowadzenia własnych badań i obserwacji w tym kierunku przez lekarza Artura Kośnika, uważam za celowe i uzasadnione, jednocześnie bardzo przydatne w aspekcie praktycznym.

Przedstawiona do recenzji praca zawiera 41 stron maszynopisu (wraz z załącznikami) i ma typowy układ dla rozpraw doktorskich opartych na cyklu publikacyjnym. Praca jest napisana w sposób bardzo przejrzysty, syntetyczny, bardzo poprawnym i profesjonalnym językiem (występują dosłownie pojedyncze uchybienia). Dobrze wypada również kwestia staranności edytorskiej – jedyne, co utrudnia czytanie rozprawy (zwłaszcza w wersji anglojęzycznej) to nagminne dzielenie wyrazów między liniami tekstu, czasami nie do końca poprawnie (jak w automatycznej edycji). Dodatkowo, być może nie było takiej możliwości podczas załączania kopii artykułów do całości rozprawy, ale tabele ze stron 28-30 mogłyby się znajdować całe - każda na jednej stronie, co ułatwiłoby niewątpliwie zapoznanie się z ich treścią.

Wstęp do pracy obejmuje 3 strony - w tej części pracy Doktorant w sposób zwięzły i bardzo przystępny wprowadza nas do problematyki ACLF, podkreślając m.in. bardzo istotną różnicę między tym stanem klinicznym, a klasyczną dekompenzacją marskości wątroby.

Rozdział „Założenia i cel pracy” został sformułowany właściwie w formie dwóch zagadnień odpowiadających merytorycznie tematowi publikacji, stanowiących cykl w tym postępowaniu. Mianowicie dotyczą one oceny skuteczności procedury SPAD oraz predykcji rokowania poprzez oznaczenie hormonów tarczycy u pacjentów z ACLF. Rozprawa nie zawiera wyodrębnionych, a standardowo uwzględnianych w porządku publikacyjnym, rozdziałów „Materiał i metody” czy „Wyniki”, jednakże w to miejsce zgrabnie wpleciono kopie omawianych publikacji, w których zawartości dane te zostały szczegółowo przedstawione wraz z odwzorowaniem tabelarycznym oraz graficznym.

W rozdziale „Podsumowanie i wnioski” Doktorant starał się skomentować uzyskane przez siebie wyniki bez dodatkowych odniesień literaturowych (jak w typowej autorskiej dyskusji, ale takowa w obszernym zakresie i z cytowaniami najnowszego piśmiennictwa, również była uwzględniona przy okazji każdej z załączonych publikacji). Poruszane w tej części kwestie stanowią istotne podsumowanie rozważań dotyczących przedstawianej przez Doktoranta problematyki ACLF. Na korzyść Doktoranta należy niewątpliwie ocenić wnikliwą analizę uzyskanych wyników badań własnych oraz szersze spojrzenie na omawiane zagadnienie z wizją planu kontynuacji pracy naukowej i klinicznej w tym zakresie.

Praca zawiera również bardzo poprawnie napisane streszczenia w języku polskim i angielskim, wymagane w celach publikacyjnych oświadczenie Komisji Bioetycznej WUM oraz oświadczenia współautorów prac jasno przedstawiające dominującą rolę doktoranta w procesie powstawania publikacji, co stanowi najwyższy standard jakości współczesnych badań naukowych.

W podsumowaniu, oceniając w całości przedstawioną mi do recenzji rozprawę doktorską lekarza Artura Kośnika, uwzględniając wszystkie jej bardzo pozytywne elementy, w tym uzyskane wyniki wraz z ich praktyczną interpretacją, należy podkreślić jej odkrywczy, innowacyjny charakter, co może przełożyć się na wymierne korzyści dla pacjentów z ACLF w codziennej praktyce hepatologicznej oraz wzbogacić panel aktualnie toczących się badań klinicznych. Waga omawianej rozprawy doktorskiej została podkreślona wysoką punktacją sumaryczną IF = 7,6 pkt. oraz punktacją MNiSW = 400 pkt.

Przedłożona mi do recenzji rozprawa na stopień doktora nauk medycznych pt.: „Zaostrzenie przewlekłej niewydolności wątroby – wybrane aspekty kliniczne.”, której autorem jest lekarz Artur Kośnik, w mojej opinii spełnia wszystkie ustawowe warunki, określone dla rozpraw doktorskich, w art. 187 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668). W związku z powyższym, biorąc pod uwagę widoczne bardzo duże zaangażowanie Doktoranta w poruszaną tematykę oraz wybitny wydzźwięk praktyczny ocenianej rozprawy doktorskiej, zwracam się z wnioskiem do Szanownej Pani Prof. M. Strugi - Przewodniczącej Rady Dyscypliny Nauki Medyczne Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego - o dopuszczenie lekarza Artura Kośnika do dalszych etapów przewodu doktorskiego oraz dodatkowo wyróżnienie recenzowanej rozprawy doktorskiej, na co w mojej opinii w pełni jej treść zasługuje.

Szczecin, dn. 11.06.2025 r.

Dr hab. n. med. Michał P. Wasilewicz

